

Львівський національний медичний університет  
імені Данила Галицького  
Кафедра організації та економіки фармації  
Громадська організація “Всеукраїнська фармацевтична палата”  
Галицька фармацевтична асоціація

## **ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЮ СИСТЕМОЮ**

Збірник праць

науково-практичної конференції з міжнародною участю,  
присвяченої 90-річчю з дня народження професора Р. М. Піняжка і  
75-річчю з дня народження професора О. Л. Грома  
(Львів, 28 – 29 вересня 2018 р.)



Г  
Ф  
А

Danylo Halytsky Lviv National Medical University  
Department of organization and economics of pharmacy  
Non-governmental organization “All-Ukrainian Pharmaceutical Chamber”  
Galician Pharmaceutical Association

## **ACHIEVEMENTS AND PROSPECTS OF THE PHARMACEUTICAL SYSTEM MANAGEMENT**

Proceedings

of the scientific conference with international participation,  
dedicated to the 90<sup>th</sup> anniversary of Professor R. M. Pinyazhko and  
75<sup>th</sup> anniversary of Professor O. L. Grom  
(Lviv, September, 28 – 29, 2018)

**Здобутки та перспективи управління фармацевтичною системою:** збірник праць науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 90-річчю з дня народження професора Р. М. Піняжка і 75-річчю з дня народження професора О. Л. Грома (м. Львів, 28 – 29 вересня 2018 р.) : наукове видання; за редакцією Богдана Громовика та Артема Горілика. – Львів : Ліґа-Прес, 2018. – 222 с.

Конференція внесена за № 207 до Реєстру конгресів, з'їздів, симпозіумів і науково-практичних конференцій, які проводяться у 2018 році, затвердженому МОН України та погодженому НАМН України

**Achievements and prospects of the pharmaceutical system management:** proceedings of the scientific conference with international participation, dedicated to the 90<sup>th</sup> anniversary of Professor R. M. Pinyazhko and 75<sup>th</sup> anniversary of Professor O. L. Grom (Lviv, September, 28 – 29, 2018) : scientific publication; edited by Bohdan Hromovuk and Artem Horilyk. – Lviv: Liga-Press, 2018. – 222 p.

The conference is submitted under No. 207 to the Register of congresses, symposiums and scientific-practical conferences, which are held in 2018, approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine and agreed by the National Academy of Medical Sciences of Ukraine

ISBN ; 9: /839/5; 9/437/5

Збірник наукових праць містить дослідницькі матеріали з нагальних питань менеджменту, маркетингу і логістики, специфіки правового регулювання та саморегулювання фармацевтичної галузі, особливостей фармацевтичної допомоги при окремих нозологіях, актуальних проблем фармацевтичної освіти і науки.

Відповідальність за дотримання авторських прав і достовірність інформації у наданих матеріалах несуть автори.

Для наукових і практичних працівників у галузі фармації та медицини.

The collection of scientific papers contains research materials on the urgent issues of management, marketing and logistics, the specifics of legal regulation and self-regulation of the pharmaceutical industry, the features of pharmaceutical care for certain nosologies, relevant issues of pharmaceutical education and science.

The authors take all responsibility for the copyright compliance and the accuracy of the information in the provided materials.

For researchers and practitioners in the field of pharmacy and medicine.

## ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

### Голова оргкомітету:

- Зіменковський Б. С. – академік НАМН України, доктор фармацевтичних наук, професор, ректор Львівського національного медичного університету (ЛНМУ) імені Данила Галицького.

### Заступник голови оргкомітету:

- Громовик Б. П. – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри організації та економіки фармації (ОЕФ) ЛНМУ імені Данила Галицького.

### Члени оргкомітету:

- Бик Н. В. – провізор, виконавчий директор Галицької фармацевтичної асоціації.
- Венгренок І. М. – провізор, комерційний директор ТОВ “Іва-Фарм”, м. Івано-Франківськ.
- Горілик А. В. – кандидат фармацевтичних наук, старший викладач кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Городецька І. Я. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Грушковська Д. Т. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Дацко А. Й. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Клімов О. І. – провізор, Голова правління ГО “Всеукраїнська фармацевтична палата”.
- Корнієнко О. М. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Левицька О. Р. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Напюра Віктор – магістр фармації, президент оптової фармацевтичної компанії Hurtar SA, Республіка Польща.
- Панькевич О. Б. – магістр фармації, асистент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Пузанова І. П. – асистент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Саранчук М. В. – провізор, директор ТОВ “Тетрамед”, м. Рівне.
- Ханік Н.Л. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Чухрай І. Л. – асистент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Шешурак Д. В. – асистент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Шунькіна С. Є. – кандидат фармацевтичних наук, старший викладач кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.
- Ярмо Н. Б. – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри ОЕФ ЛНМУ імені Данила Галицького.

## ОФІЦІЙНІ ПАРТНЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ



HURTAP® SA,  
оптова фармацевтична компанія,  
Республіка Польща

**TeТраМед**

Тетрамед, ТОВ,  
м. Рівне, Україна

**ІВА-ФАРМ**

Іва-фарм, ТОВ,  
м. Івано-Франківськ, Україна



Здорова родина, ПП ФК,  
м. Івано-Франківськ, Україна



ARTERIUM

ПАТ "Галичфарм"  
Корпорації "Артеріум",  
Україна



Представництво в Україні фірми  
"Мукос Фарма ЦЗ с.р.о.",  
Чеська Республіка

Еженедельник  
**АПТЕКА**  
[www.apteka.ua](http://www.apteka.ua)

Щотижневик АПТЕКА,  
Україна

**ФАРМАЦЕВТ**  
**ПРАКТИК**

Фармацевт-Практик,  
журнал,  
Україна

**ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ  
УПРАВЛІННЯ  
ФАРМАЦЕВТИЧНОЮ СИСТЕМОЮ**

Збірник праць

науково-практичної конференції з міжнародною участю,  
присвяченої 90-річчю з дня народження професора Р. М. Піняжка і  
75-річчю з дня народження професора О. Л. Грома

(Львів, 28-29 вересня 2018 р.)

Продовжуючи наші дослідження ми вивчали синтетичні можливості парацетамолу у формі капсул та таблеток у реакціях алкілювання бензилхлоридом у спиртовому середовищі з утворенням *N*-[4-(бензилокси)феніл]ацетаміду з високими виходами в межах 70 %, який використовується як вихідна сполука у синтезі барвників, індикаторів та ряду біологічно активних сполук.

У результаті проведеного дослідження нами було встановлено значну перспективу ЛЗ на основі парацетамолу до можливої переробки в умовах реакцій кислотного гідролізу та алкілювання для одержання реагентів як вторинної сировини для використання в хімічній та фармацевтичній промисловості.

**Тетяна Райкова**

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя  
*tsradg@gmail.com*

## **АДАПТАЦІЯ НАУКОВИХ РОЗРОБОК В. І. ТЕРЕЩЕНКА НА ТЕРЕНИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ СИСТЕМИ**

Як показав аналіз літературних джерел, самостійного розвитку менеджмент в Україні не мав через ряд добре відомих причин історичного плану. Але такі українські вчені як О.О. Богданов (Малиновський), В. І. Терещенко і В. М. Глушков доклали своїх зусиль у розвитку цієї науки в ракурсі ідеології держави, в якій працювали.

Вагомий внесок мали саме підходи до керівництва українського економіста Валерія Терещенка, які актуальні й сьогодні. Відомий український економіст Валерій Терещенко підкреслював, що завдання керівника – диригувати, підібрати гарний персонал, розробити організаційну структуру підприємства, вибрати загальний напрям його діяльності, координувати всю роботу, боротися з непродуктивними витратами часу.

Слід виділити ще одне з найважливіших завдань керівника – вчитись інтенсивно працювати, поліпшувати якість роботи. Титанічні зусилля Валерія Терещенка були направлені на розбудову на рідній землі такої надважливої галузі діяльності як організація та управління.

В архівних матеріалах, які містяться в Науковій бібліотеці Національного університету “Києво-Могилянська Академія”, зберігається на магнітній стрічці запис виступу Валерія Терещенка на радіо у

м. Мурманськ у 1975 р. на теми: “Яким має бути керівник”, “П’ять управлінських “чому” та “Розподіл повноважень”.

Управління – похідна від власності та є категорією економічного базису конкретного способу виробництва. Головними складовим елементом управління є менеджмент.

За словами Валерія Терещенка менеджмент, як американська теорія управління, пересуває центр ваги правових, психологічних та економічних питань в галузь соціології, суспільних відносин, людських стосунків, психофізіологічної праці, психотехніки та колективної психології. Валерій Терещенко узагальнює свій власний досвід керівництва організаціями та виділяє десять якостей керівника в праці “Наука керувати” [8], які мають певну цінність і для українських керівників: 1) будь керівником, а не погоничем; 2) впевненість у собі; 3) суворість і вимогливість; 4) критикуй позитивно; 5) вміння заохочувати й карати; 6) вміння цінувати час підлеглих; 7) ввічливе та доброзичливе ставлення до підлеглих; 8) вміння говорити та мовчати; 9) почуття гумору; 10) цікався, вивчай своїх підлеглих. Валерій Терещенко підкреслює, що перелічені вище якості не вичерпують усієї проблеми, але вони є основними та забезпечують високий рівень культури й ефективності управління, дають величезну віддачу.

Адаптація наукових розробок на терени фармацевтичної системи дозволила вченим Р. М. Піняжку, Б. Л. Парновському, О. Л. Грому, А. Й. Дацку розробити посібник “Основы и методы управления в фармации” [7], в якому представлені основні поняття науки та теорії управління на прикладі фармацевтичної служби. Дуже символічно, що посібник був допущений Головним управлінням навчальних закладів Міністерства охорони здоров’я СРСР як навчальний посібник для студентів фармацевтичних інститутів і факультетів, хоча і російською мовою, але це був прорив української думки та початок переростання управлінських процесів і функцій в народження теорії менеджменту у фармації.

Подальші розробки українських вчених враховували досягнуте і розвивали структуровані напрямки менеджменту – маркетинг, логістику та інші.

Наукові розробки З. М. Мнушко із співавторами з питань менеджменту представлені в працях [4,5,6], Б. П. Громовика із співавторами з менеджменту та маркетингу, логістичних аспектів [1,2].

Саме у підручнику [3] Б. П. Громовик наводить повний текст десяти якостей керівника з праці “Наука керувати” Валерія Івановича Терещенка.

Відзначаючи Ювілейні дати наших Вчителів – шануймо їх пам'ять і усі їх здобутки, які дали можливість удосконалити управлінську думку, розвинути в незалежній Україні фармацевтичний менеджмент, маркетинг і логістику, впровадити їх в практичну фармацію через систему підготовки фармацевтичних кадрів на додипломному та післядипломному етапі навчання.

### **Література:**

1. Громовик Б. П. *Фармацевтичний маркетинг: теоретичні та прикладні засади* / Б. П. Громовик, Г. Д. Гасюк, О. Р. Левицька. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 464 с.
2. Громовик Б. П. *Менеджмент і маркетинг у фармації: підручник* / Б. П. Громовик, Г. Д. Гасюк, О. Р. Левицька; за ред. Б. П. Громовика. – К.: Медицина, 2008. – 752 с.
3. Кузьмін О. Є. *Менеджмент у фармації: підручник* / О. Є. Кузьмін, Б. П. Громовик, Г. Д. Гасюк та інші; за ред. О. Є. Кузьміна і Б. П. Громовика. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 448 с.
4. Мнушко З. М. *Менеджмент та маркетинг у фармації. Ч. I. Менеджмент у фармації: підруч. для фармацевтичних вузів і факультетів* / З. М. Мнушко, Н. М. Діхтярева; за ред. З. М. Мнушко. – Х.: “Основа”, 1998. – 255 с.
5. Мнушко З. Н. *Менеджмент и маркетинг в фармации. Ч. I. Менеджмент в фармации: Учебник для студентов вузов* / З.Н. Мнушко, Н.М. Дихтярева; под ред. З. Н. Мнушко. — Харьков: Изд-во НФаУ: Золотые страницы, 2007. — 360 с.
6. Мнушко З. М. *Менеджмент та маркетинг у фармації. Ч. I. Менеджмент у фармації : підруч. для студ. вищ. навч. закладів* / З. М. Мнушко, Н. М. Діхтярьова; за ред. З. М. Мнушко. – 2-ге вид. – Х.: Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2009. – 448 с.
7. Пиняжко Р. М. *Основы и методы управления в фармации: пособие* / Р. М. Пиняжко, Б. Л. Парновский, О. Л. Гром, А. Й. Дацко. – К.: Вища шк. Головное изд-во, 1986. - 352 с.
8. Терещенко В. І. *Наука керувати: бесіди економіста* / В. І. Терещенко. – Київ : Товариство “Знання” Української РСР, 1989. – 62 с. – (Серія 3: Економіка: наука управління, практика ; N11).

**Олександра Решетнікова, Олена Ворончук, Оксана Лопатинська**

Львівський національний медичний університет

імені Данила Галицького, м. Львів

*oksana.lo@gmail.com*

## **РОЛЬ ХАРЧУВАННЯ У ВИНИКНЕННІ ТА КОРЕКЦІЇ ПОРУШЕНЬ ПУРИНОВОГО ОБМІНУ**

**Вступ.** Порухення пуринового обміну речовин на сьогодні розглядається як індикатор не лише такого захворювання як подагра, але й інших станів. Зокрема, існує взаємозв'язок між рівнем сечової кислоти (СК) та розвитком метаболічного синдрому, ожирінням, інсуліно-